

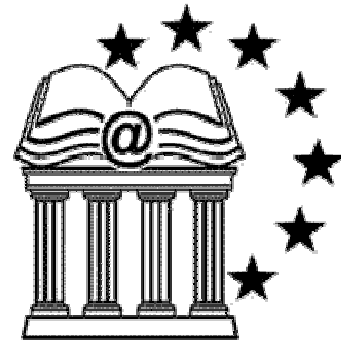
IV Konferencja Naukowa z cyklu „wiedza i innowacje”

pt.

„Fundusze unijne i przedsiębiorstwa
w rozwoju nauki i gospodarki”

pod honorowym patronatem:

- Ministerstwa Gospodarki oraz
- Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

17-18 stycznia 2008 r., Collegium Novum, Uniwersytet Jagielloński

PODSUMOWANIE

Przygotowania do ww. konferencji rozpoczęły się w październiku 2007 r. W Radzie Programowej konferencji uczestniczyły następujące osoby: **prof. Ewa Okoń-Horodyńska, dr Alicja Adamczak, prof. Zofia Dach, prof. Grzegorz Gorzelak, prof. Andrzej Matczewski, prof. Elżbieta Mączyńska-Ziemacka, prof. Tomasz Michalski, prof. Wojciech K. Nowacki, prof. Witold Orłowski, prof. Piotr Płoszajski, prof. Elżbieta Skrzypek.**

Większość z ww. osób wzięła udział w konferencji oraz będzie pomagała w przygotowaniu recenzowanych publikacji po konferencji. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodziły osoby związane z Katedrą Ekonomii UJ oraz Instytutem Wiedzy i Innowacji.

Konferencja ponownie odbyła się w pięknych salach Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego w „Królewskim Mieście Krakowie”. Wzięło w niej udział 78 osób. Wygłoszone zostały 53 referaty, z których 10 zaprezentowano w sesji plenarnej, otwierającej konferencję. Wystąpienia te były później często przytaczane przez innych uczestników konferencji. Na wyróżnienie zasługuje referat prof. Grzegorza Gorzelaka (EUROREG UW), który nieformalnie uznany został za najczęściej przytaczanego naukowca w trakcie konferencji.

Wnioski i spostrzeżenia z konferencji:

Generalny wniosek: potrzeba dalszego prowadzenia i prezentacji badań empirycznych w obszarze współpracy nauki i gospodarki, a także dyskusji nad nimi.

Polska a UE

- Polska powinna odgrywać większą rolę w dyskusjach prowadzonych w Brukseli z zakresu prowadzenia polityki innowacji, by uwzględniono specyfikę naszego kraju, poziomu rozwoju polskich przedsiębiorstw.

Polityka regionalna w Polsce

- Konieczność wypracowania nowych podejść do **narzędzi polityki regionalnej**. Stan wiedzy w naszym kraju z tego zakresu jest nadal niewystarczający, co – niestety – przekłada się również na późniejszą działalność władz kraju oraz regionu w zakresie polityki rozwoju.
- Jednym z tego typu przykładów jest tendencja władz regionalnych do **tworzenia „papierowych klastrów”** – struktur, które powoływane są „na papierze”, by uzyskać na ten cel fundusze unijne.

Tymczasem, budowanie przez władze dobrze funkcjonujących klastrów, które mogłyby funkcjonować przez długi czas (już bez wsparcia (m.in. finansowego) władz) jest bardzo trudne. Większość, efektywnych klastrów powstała samorzutnie (np. Dolina Krzemowa), a państwo powinno wspierać rozwój edukacji, przedsiębiorczości, a także – zaufania.

- W trakcie dyskusji podkreślano kwestie **zaufania**, wymaganego do budowy więzi kooperacyjnych między firmami, w tym klastrów. Działania państwa w tym zakresie mogłyby obejmować tworzenie sprawnie funkcjonującego systemu sądownictwa, ułatwiającego szybkie rozstrzygnięcie sporów.
- W regionach biednych najwyższą stopę zwrotu mają inwestycje w edukację, a w bogatszych – w twardą infrastrukturę. Władze powinny pamiętać o tym w przypadku decydowania o kierowaniu środków publicznych. Niestety, dotychczasowe narzędzia analityczne (**modele ekonometryczne**) są niewystarczające, dla opracowania scenariuszy rozwoju przy różnych kierunkach alokacji (wątpliwa kwestia mnożników, mała liczba modeli regionów w Polsce).

Polityka wobec budowania gospodarki wiedzy

- Państwo musi **wspierać rozwój gospodarki wiedzy**, bo rynek nie jest zainteresowany np. inwestowaniem w edukację. Nie chodzi jednak o zastępowanie rynku, a także wypaczanie go (np. poprzez nadmierne finansowanie sektora finansowego ze środków publicznych (unijnych), co zakłóca funkcjonowanie mechanizmów konkurencji).

Kwestie teoretyczne gospodarki wiedzy

- Kwestia pomiaru gospodarki wiedzy jest w dalszym ciągu problematyczna. Zgodnie z jedną z koncepcji, o tym, że w danym kraju zbudowano już gospodarkę wiedzy można mówić wtedy, gdy wiedza wyjaśnia większą zmienność PKB, niż kapitał fizyczny. Inne podejścia bazują na porównaniach wielu wskaźników.
- Czy istnieją pojęcia kapitału ludzkiego, społecznego? Tak, jest to kapitał, bo jest źródłem przyszłych dochodów.
- W ramach endogenicznych modeli wzrostu wyróżnić można dwie ich grupy: obejmujące kapitał ludzki oraz badania i rozwój, czyli innymi słowy – wiedzę i innowacje. Jest to zgodne z obszarem zainteresowań Instytutu i pokazuje, że jego działalność naukowa zyskuje silne wsparcie w teorii ekonomii.

Możliwości polityki rozwojowej w Polsce

- Około 50% patentów w USA są autorstwa nierezydentów. W obliczu braku fachowców w Polsce, można by rozważyć wprowadzenie rozwiązań typu „zielona karta” dla wysokiej klasy specjalistów spoza UE (np. z Ukrainy, Indii).
- Polska ma wciąż duże rezerwy rozwojowe: niski wskaźnik zatrudnienia, niska wydajność w rolnictwie, słaby rozwój gospodarki wiedzy. Władze powinny „uwolnić” te rezerwy, dla zapewnienia długookresowego, dynamicznego wzrostu.
- Jednym z kanałów transmisji wiedzy do gospodarki są bezpośrednio inwestycje zagraniczne. Należy wspierać ich napływ, szczególnie w dziedzinach, które związane są z transferem dużych ilości wiedzy (np. technologii), a nie samego kapitału fizycznego.

Pełny przekrój problematyki poruszanej w trakcie konferencji zaprezentowany będzie w publikacjach, wydanych po konferencji. Jak zwykle, wzorem wydawnictw zagranicznych, książki będą zawierały streszczenia oraz – najważniejsze wnioski (na okładce).

Dyskusje prowadzone w trakcie konferencji skłaniają organizatorów do kontynuacji serii konferencji: w Krakowie, na początku stycznia kolejnego roku.

Streszczenie sesji „Fundusze unijne w Polsce”

W sesji zostało przedstawionych pięć referatów dotyczących wykorzystania środków unijnych, zarówno w okresie programowania 2004-2006, jak i na okres 2007-2013. Referaty skupiały się właściwie wokół dwóch zagadnień:

- 1) wspierania rozwoju przedsiębiorstw, zwłaszcza sektora MSP
- 2) podnoszenia konkurencyjności i zmniejszania dystansu rozwojowego Polski Wschodniej.

Zaprezentowano wnioski wynikające, zarówno z analizy danych statystycznych o pomocy unijnej, jak i badań autorskich. Wnioski sprowadzały się do wskazania niedociągnięć w zakresie rozwiązań prawnych, instytucjonalnych, administracyjnych i informacyjnych, które rzutują na sprawność wykorzystania środków finansowych z UE. Przewidywano również, dopiero się w Polsce rozwijającą, inicjatywę JEREMIE, która jest nowym narzędziem wspierającym rozwój przedsiębiorstwa i jednocześnie dającym szansę na rozwój kooperacji m.in. między uczelniami a biznesem. Z tego też względu jest warta propagowania.

Barbara Kryk, prof. US

Streszczenie sesji „BIZ i transfer technologii”

Głównym motywem sesji był wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na innowacyjność i konkurencyjność gospodarki polskiej. Paneliści debatowali nad kwestiami związanymi z przepływami technologii i wiedzy związanymi z BIZ oraz z kwestiami bilansu handlowego. W dyskusji zamykającej sesję paneliści doszli do wniosków, że zauważalne są pozytywne tendencje dotyczące napływu technologii i wiedzy, niemniej trudno ocenić długoterminową korelację pomiędzy napływem BIZ a wzrostem konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki.

dr Anna Zachorowska-Mazurkiewicz